

UMEÅ UNIVERSITET

INSTRUKTION FÖR CENTRUM FÖR HÅLLBAR PRODUKTION AV CEMENT OCH BRÄND KALK

Typ av dokument:	Instruktion
Datum:	2025-02-14
Dnr:	FS 1.1-1510-24
Beslutad av:	Rektor eller Universitetsstyrelsen
Giltighetstid:	2025-02-17 – 2028-12-31
Område:	Beslutsstruktur, delegation och organisation
Ansvarig förvaltningsenhet:	Planeringsenheten
Ersätter dokument:	Instruktion för Centrum för hållbar produktion av cement och bränd kalk fastställt av rektor den 2024-10-18 (FS 1.2.1-1647-18)

Innehåll

1.	Beskrivning	3
2.	Bakgrund.....	3
3.	Instruktion	3
3.1	Namn	3
3.2	Syfte och Uppdrag	3
3.3	Organisationsform och verksamhetsperiod.....	4
3.4	Värdinstitution	4
3.5	Organisationsenhetskod.....	4
3.6	Styrgrupp och föreståndare.....	4
3.6.1	Föreståndare	5
3.6.2	Styrgruppens sammansättning, mandatperiod, sammanträdesfrekvens och beslutsförhet.....	5
3.6.3	Styrgruppens uppgift	5
3.7	Finansiering.....	6
3.8	Administrativt stöd	6
3.9	Utvärdering och uppföljning	6

UMEÅ UNIVERSITET

1. Beskrivning

Centrum för hållbar produktion av cement och bränd kalk – CBK (härefter även benämnd som centrumet eller ”CBK”) syftar till att utgöra en plattform där forskningsprojekt och industri i samverkan bidrar till en hållbar utveckling av mineralindustrin. Föreliggande instruktion anger organisation och styrning av verksamheten.

2. Bakgrund

Centrum för hållbar produktion av cement och bränd kalk inrättades genom rektorsbeslut den 18 december 2018 (FS -1647-18) efter ansökan av Institutionen för tillämpad fysik och elektronik (TFE) stödd av Föreningen Mineralteknisk Forskning (”MinFo”), Nordkalk AB (”Nordkalk”), SMA Mineral AB (”SMA Mineral”) och Cementa AB (”Cementa”). Parterna hade sedan 2007 samarbetat i olika forskningskonstellationer. Hösten 2023 ändrade Cementa AB sitt namn till Heidelberg Materials Cement Sverige AB (”HMCS”). Centrumet inrättades för tidsperioden 1 januari 2019 till 31 december 2024. Verksamheten förlängdes genom rektorsbeslut för perioden 1 januari 2025 till 31 december 2028.

Parterna ingick ett huvudavtal som reglerade samarbetet samt Centrumets finansiering för perioden 2019–2023 genom ingående parter och externfinansiering. För att möjliggöra centrumets fortsatta verksamhet ingick HMCS, MinFo och UMU den 25 januari 2024 ett nytt huvudavtal. Nordkalk meddelade i samband med styrgruppsmötet 12 oktober 2023 att företaget inte ämnar fortsätta som deltagare i CBK. SMA inbjöds inte att delta i Centrumet då inget enhälligt stöd för SMA:s förslag att delta med nedsatt åtagande kunde uppnås.

Denna instruktion anger centrumets syfte, organisation och styrning samt former för utvärdering av verksamheten för verksamhetsperioden 1 januari 2025 till 31 december 2028.

3. Instruktion

3.1 Namn

Centrumets svenska benämning ska vara ”Centrum för hållbar produktion av cement och bränd kalk – CBK”

Centrumets engelska benämning ska vara ”Centre for Sustainable Cement and Quicklime Production – CBK”

3.2 Syfte och Uppdrag

Centrumets syfte är att:

- ta fram ny kunskap relaterat till produktion av cementklinker och bränd kalk med fokus på drift, effektivitet, kvalitet, återvinning och utsläpp.

UMEÅ UNIVERSITET

- stöda industrin med tillämpning av kunskap, genomförandet av experimentella försök, processutveckling och innovation.
- utveckla en forskningsmiljö som attraherar starka forskare och studenter.
- bidra till branschens kompetensförsörjning genom handledning av doktorander och blivande civilingenjörer.
- ge centrumets parter tillgång till kompetens och forskningsinfrastruktur vid Umeå universitet.
- främja uppkomsten av kontaktnät och växelverkan mellan centrumets parter.
- utgöra en plattform där akademi och industri i samverkan bidrar till en hållbar utveckling av mineralindustrin, genom att befrämja produktkvalitet, cirkulär ekonomi, energieffektivitet och utsläppsminskning.

Centrumet ska inom ramen för sitt uppdrag:

- vara ett välkänt starkt fäste i Sverige och internationellt vad gäller excellent forskning och utveckling som stimulerar till ekonomiska satsningar från forskningsråd och/eller andra finansiärer.
- bidra till att attrahera goda forskare.
- bidra till kompetensförsörjning.
- starkt bidra till en hållbar utveckling.
- ge ett mervärde för alla medverkande.
- genom medverkan i EU ramprojekt stärka den finansiella basen.

3.3 Organisationsform och verksamhetsperiod

Centrum för hållbar produktion av cement och bränd kalk är ett centrum. HMCS, MinFo och UMU ingick den 25 januari 2024 ett huvudavtal som reglerar finansiering och parternas åtagande för perioden 2024–2028 samt innehåller en forskningsplan för dessa år.

Om överenskommelsen eller sammansättningen av deltagande parter ändras under verksamhetsperioden ska en uppdaterad överenskommelse tillställas rektor. Om ändringarna föranleder ändring av instruktionen ska centrumet ansöka om detta hos rektor.

Vid centrumet ska det inte finnas någon anställd personal. Den personal som behövs för centrumets verksamhet ska vara anställd vid en institution, enhet eller motsvarande och delta i centrumets verksamhet enligt överenskommelser mellan ingående parter.

3.4 Vårdinstitution

Centrumet är organisatoriskt placerad vid Institutionen för tillämpad fysik och elektronik (TFE) vid Teknisk-naturvetenskapliga fakultet.

3.5 Organisationsenhetskod

Centrum för hållbar produktion av cement och bränd kalk har organisationsenhetskod 5410.

3.6 Styrgrupp och föreståndare

För centrumets övergripande styrning ska det finnas en styrgrupp och den dagliga verksamheten leds av en föreståndare.

UMEÅ UNIVERSITET

3.6.1 Föreståndare

Den dagliga verksamheten vid centrumet ska ledas av en föreståndare som har det övergripande ansvaret för planering, ledning och samordning av verksamheten samt ekonomiansvar. Föreståndarskapet är tidsbegränsat där utsedd person förordnas för en definierad verksamhetsperiod och har sin grundanställning vid en institution, enhet, eller motsvarande. Föreståndaren och dennes uppdragstillägg samt mandatperioden fastställs genom beslut av rektor efter samråd med berörd prefekt.

Föreståndaren rapporterar dels till värdinstitutionens prefekt, dels till styrgruppen och dess ordförande. Föreståndaren ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande regler och riktlinjer vid Umeå universitet samt centrumets verksamhetsplan, mål och uppdrag. Föreståndaren disponerar medel inom ramen för beslutad budget. Föreståndaren fattar de beslut som inte ankommer på styrgruppen att besluta om och som följer av rektors besluts- och delegationsordning och teknisk-naturvetenskaplig fakultets vidaredelegationer.

Villkor för föreståndaren ska sättas med utgångspunkt (exempelvis vad gäller arvoden) i dokumentet Regel för villkor för akademiska ledningsuppdrag.

3.6.2 Styrgruppens sammansättning, mandatperiod, sammanträdesfrekvens och beslutsförhet

Centrumet leds av en styrgrupp som utses av rektor. Styrgruppen består av fyra ledamöter enligt nedan. Vid tillsättande av ledamöterna ska en jämn könsfördelning eftersträvas.

- En (1) ordförande efter förslag av dekan vid Teknisk- naturvetenskaplig fakultet
- En (1) representant för Part – TFE, UMU
- En (1) representant för Part - HMCS
- En (1) representant för Part - MinFo

Föreståndaren är ständigt adjungerad till styrgruppen och huvudföredragande i styrgruppen. Det åligger föreståndaren att, efter samråd med styrgruppens ordförande, initiera och bereda ärenden inför styrgruppens sammanträden samt verkställa styrgruppens beslut. Det är föreståndarens ansvar att till styrgruppen lämna förslag på verksamhetsplan, verksamhetsberättelse, budget och bokslut.

Styrgruppen ska sammanträda minst en gång per termin och därutöver när minst en (1) ledamot eller föreståndaren så önskar. Styrgruppens möten ska protokollföras. Styrgruppen är beslutsför när ordföranden eller vice ordförande och minst hälften av de övriga ledamöterna är närvarande. Omröstning i styrgruppen skall vara öppen och avgörs med enkel majoritet. Vid lika röstetal har ordföranden vid mötet utslagsröst.

Styrgruppens mandatperiod fastställs i samband med rektorsbeslut om utseende och bör i normalfallet vara treårig. Styrgruppen kan inom sig utse en vice ordförande.

Ingen ersättning ska utgå till styrgruppens ledamöter.

3.6.3 Styrgruppens uppgift

Styrgruppen ansvarar för:

Dnr: FS 1.1-1510-24

UMEÅ UNIVERSITET

- Verksamhetens övergripande inriktning och utveckling samt att i övrigt främja verksamheten.
- Årligen besluta om verksamhetsplan enligt Institutionen för tillämpad fysik och elektroniks anvisningar.
- Besluta om mål för verksamheten utifrån beslutat uppdrag.
- Årligen besluta om budget enligt Institutionen för tillämpad fysik och elektroniks anvisningar.
- Årligen besluta om verksamhetsberättelse och bokslut enligt Institutionen för tillämpad fysik och elektroniks anvisningar.
- Att kalla och tillsätta rådgivare från industri, myndigheter och akademi för en extern rådgivande nämnd (advisory board) som centrumet ska ha till sitt förfogande, samt att fastslå nämndens uppgifter.
- Vid behov besluta om revidering av forskningsplanen enligt de former som finns beskrivna i huvudavtalet.
- Genomföra de övriga uppgifter som ankommer på styrgruppen enligt huvudavtalet mellan parterna.

3.7 Finansiering

Centrumet finansieras av ingående parter och genom externfinansiering. Finansieringsåtaganden parterna emellan regleras i huvudavtalet.

3.8 Administrativt stöd

Administrationen sköts av Institutionen för tillämpad fysik och elektronik.

3.9 Utvärdering och uppföljning

Rektor avgör i samråd med dekan om det finns behov att genomföra en utvärdering av under det sista året av varje verksamhetsperiod. En eventuell utvärdering ska baseras på en självvärdering. Utvärderingens resultat ska beaktas inför beslut om fortsättning eller avveckling av centrumet. Vårdinstitutionens prefekt ansvarar för att utvärderingen initieras och att den rapporteras till inrättande instans och berörda parter.

Underlaget för utvärderingarna ska utgöras av verksamhetsberättelserna, kompletterade med en självvärdering avseende centrumets resultat i förhållande till fastställda mål och uppdrag. Självvärderingen ska fastställas av styrgruppen och ska innehålla en rekommendation om fortsatt verksamhet, avveckling eller ombildning. Därutöver kan dekan vid teknisk-naturvetenskaplig fakultet besluta om utvärderingarna ska innehålla ytterligare underlag.

Utvärderingen tillsänds till rektor för beslut om fortsättning eller avveckling av centrumet. Utvärderingen ska inlämnas till rektor minst åtta månader före verksamhetsperiodens utgång.